

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**BADANIE DIAGNOSTYCZNE
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA**

HISTORIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zadań ma 15 stron (zadania 1–24).
Brak stron lub inne błędy zgłoś nauczycielowi.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. W arkuszu znajdują się różne typy zadań.
Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

A.   **X**.   C.   D.

5. W niektórych zadaniach zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe i zaznacz znakiem **X** wybraną odpowiedź, np.:

X	F
----------	---

      lub

T	X
---	----------

6. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami.

7. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

A.   **X**   **X**   D.

8. Pisząc odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsce opatrzone napisem **Bru**dnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GRUDZIEŃ 2011

**Czas pracy:
do 80 minut**

Zadanie 1.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Szereg, w którym uporządkowano chronologicznie przemiany w życiu społecznym, to:

- A. koczownictwo → narodziny rolnictwa → powstanie państwa.
- B. powstanie państwa → narodziny rolnictwa → koczownictwo.
- C. narodziny rolnictwa → koczownictwo → powstanie państwa.
- D. narodziny rolnictwa → powstanie państwa → koczownictwo.

Ilustracja i mapa do zadania 2.

Źródło: www.histurion.pl

Źródło: [www.Daniel Dalet/d-maps.com](http://www.Daniel-Dalet/d-maps.com)

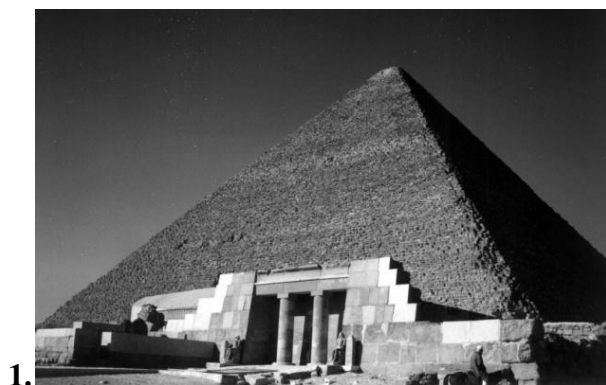
Zadanie 2.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Ilustracja przedstawia pismo powstałe na terenie oznaczonym na mapie numerem

- A. 1.   B. 2.   C. 3.   D. 4.

Ilustracje do zadania 3.

Źródło: *Wielka Historia Świata*, 2006.

Zadanie 3.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Ilustracje przedstawiające przykłady architektury rzymskiej oznaczono numerami

- A. 1. i 4.
- B. 3. i 4.
- C. 2. i 3.
- D. 1. i 2.

Ilustracja z opisem do zadania 4.

Na banknotach są przedstawieni władcy:

- Mieszko I na 10-złotowym
- Bolesław I Chrobry na 20-złotowym
- Kazimierz III Wielki na 50-złotowym
- Władysław II Jagiełło na 100-złotowym
- Zygmunt I Stary na 200-złotowym

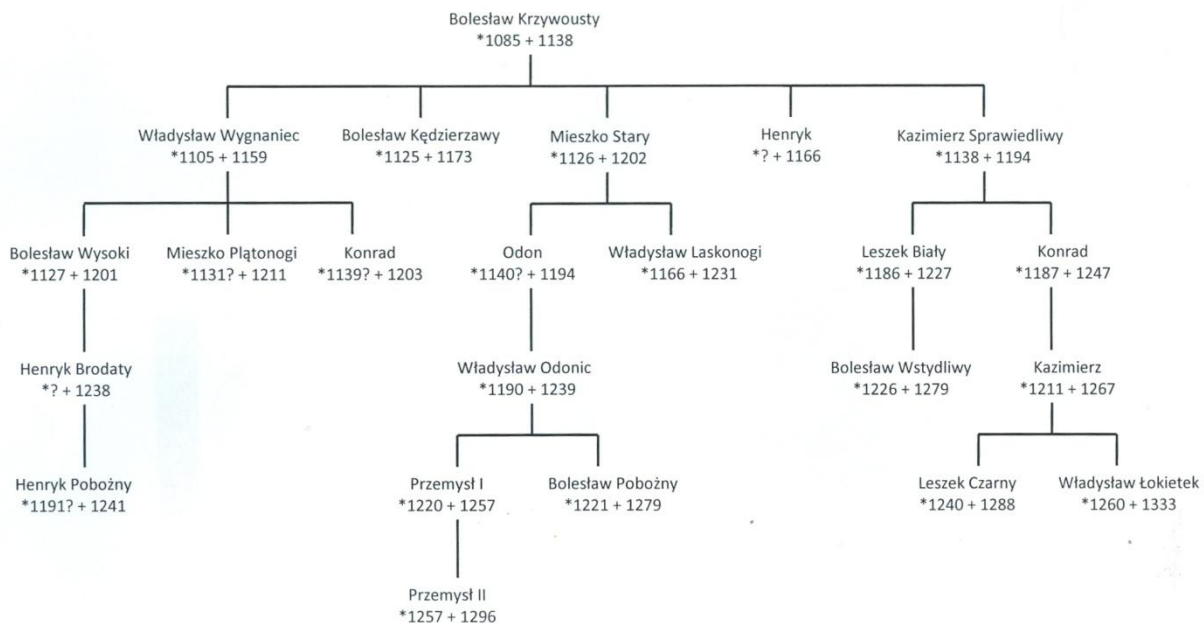
Zadanie 4.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Wszyscy przedstawieni na banknotach władcy

- A. byli królami.
- B. pochodzili z jednej dynastii.
- C. żyli w tym samym wieku.
- D. rządili w Polsce.

Tablica genealogiczna do zadania 5.

Zadanie 5.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Tablica zawiera informacje na temat

- A. dzieci Mieszka Płatonogiego.
- B. syna pierwszego władcy z dynastii Piastów.
- C. wszystkich polskich władców panujących w XI w.
- D. spadkobierców testamentu Bolesława Krzywoustego.

Tekst do zadania 6.

Fragment kroniki Jana z Czarnkowa z XIV w.

Ten to król [...] dzielnie¹ rządził rzeczą pospolitą², [...] jak drugi Salomon, [...] budując miasta, domy i grody. Przede wszystkim zamek krakowski ozdobił [...] budynkami, wieżami, rzeźbami, malowidłami [...] wspaniałymi. Naprzeciw zamku [...] wybudował miasto, które od imienia swego nazwał Kazimierzem. Wybudował też wiele innych miast [...] i zamków. Wszystkie te miasta i zamki opatrzył³ bardzo silnymi murami [...], fosami i innymi fortyfikacjami, na ozdobę królestwa a ku bezpieczeństwu i schronieniu narodu polskiego. Za panowania [...] tego króla powstało [...] prawie drugie tyle⁴ miast i wsi, [...] w królestwie polskim.

Kronika Jana z Czarnkowa, oprac. M.D. Kowalski, tłum. J. Żerbiło, Warszawa 1996.

Słownik

¹ dzielnie – tu dobrze, sprawiedliwie

² rzeczą pospolitą – tu Polską

³ opatrzył – tu otoczył

⁴ prawie drugie tyle – tu bardzo dużo

Zadanie 6.

Uzupełnij tekst. Wpisz obok każdego zdania dobrą literę.

Kronikarz opisuje rządy **6.1.** ____.

A. Kazimierza Odnowiciela   **B.** Kazimierza Wielkiego   **C.** Jana Kazimierza

Kronikarz przedstawia sukcesy władcy w **6.2.** ____.

A. reformowaniu prawa   **B.** rozbudowaniu systemu obronnego   **C.** rozwijaniu działalności artystycznej

Porównując króla do Salomona, kronikarz pokazuje swój **6.3.** ____.

A. podziw   **B.** niechęć   **C.** strach

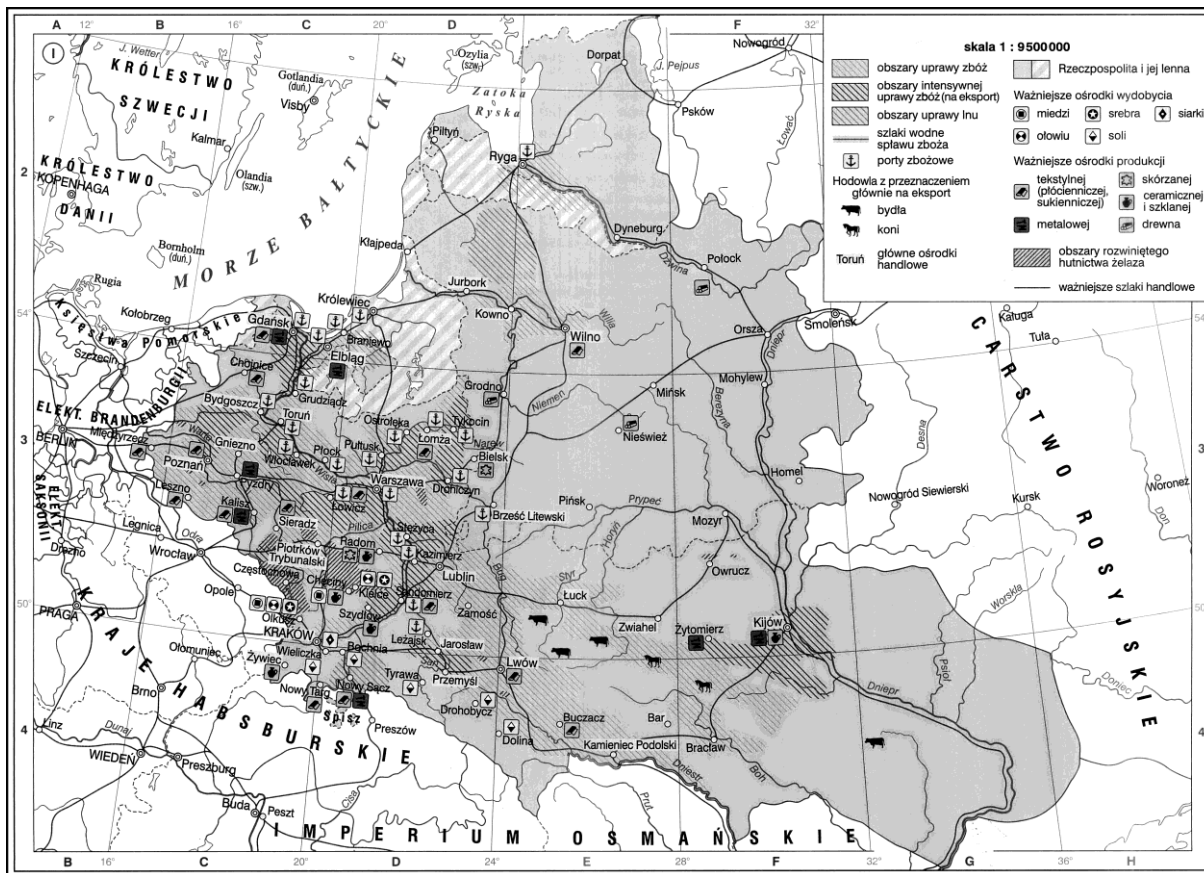
Zadanie 7.

Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. Zaznacz dobrą literę.

7.1.	Wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
7.2.	Wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A.** Bitwa pod Grunwaldem.
- B.** Hołd pruski.
- C.** Wojna trzynastoletnia.
- D.** Unia w Krewie.

Mapa do zadania 8.

Źródło: Atlas historyczny *Od starożytności do współczesności*, Warszawa 2008.

Zadanie 8.

Wybierz tytuł dla mapy. Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. Gospodarka polska w okresie rozbicia dzielnicowego
- B. Rozwój rolnictwa w czasie rządów Kazimierza Wielkiego
- C. Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów pod koniec XVI w.
- D. Gospodarka polska na przełomie XVIII i XIX w.

Zadanie 9.

Uzupełnij tekst. Wpisz obok każdego zdania dobrą literę.

Działający w Szwajcarii przedstawiciel reformacji to **9.1.** ____.

- A. Henryk VIII
- B. Jan Kalwin
- C. Marcin Luter

Mieszkał on i nauczał w Genewie w latach czterdziestych **9.2.** ____.

- A. XIV wieku
- B. XV wieku
- C. XVI wieku

Uważał, że źródłem wiary jest **9.3.** ____.

- A. tradycja Kościoła
- B. Pismo Święte
- C. pismo papieskie

Ilustracja do zadania 10.

Źródło: Giovanni Lorenzo Bernini, *Ekstaza św. Teresy*

Zadanie 10.

Zaznacz okres w sztuce A albo B, dla którego jest charakterystyczna rzeźba przedstawiona na ilustracji. Zaznacz uzasadnienie wyboru 1 albo 2 albo 3.

	Okres w sztuce
A.	Renesans
B.	Barok

	Uzasadnienie
1.	Ruch i teatralność gestu.
2.	Brak ruchu ukazanych postaci.
3.	Tematyka religijna i mała ilość ozdób.

Zadanie 11.

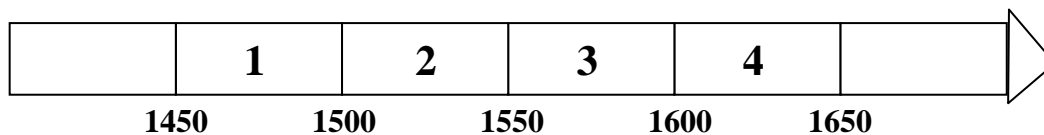
Zaznacz dobrą odpowiedź.

Artykuły henrykowskie, wydane w związku z pierwszą wolną elekcją,

- A. dawały królowi dziedziczne prawo do tronu.
- B. pozwalały królowi zlikwidować przywileje szlacheckie.
- C. określały zasady ustroju i prawa Rzeczypospolitej.
- D. dawały chłopom prawo do zasiadania w sejmie.

Zadanie 12.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Przedział czasu, w którym odbyła się pierwsza wolna elekcja w Polsce, oznaczony jest na taśmie chronologicznej numerem

A. 1**B. 2****C. 3****D. 4****Ilustracja do zadania 13.**

Źródło: *Polaków Dzieje Malowane*, Warszawa 2007.

Zadanie 13.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Jan Matejko przedstawił na obrazie

- A.** podpisanie unii polsko-litewskiej.
- B.** uchwalenie Konstytucji 3 Maja.
- C.** utworzenie Komisji Edukacji Narodowej.
- D.** zlikwidowanie Konstytucji 3 Maja.

Zadanie 14.

Dopasuj do każdego opisu pojęcie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

14.1.	Forma rządów, w której całą władzę ma monarcha [król]. Rozwinęła się w XVII w., a najbardziej znanym jej przykładem była Francja w czasie rządów Ludwika XIV.	A	B	C	D
14.2.	Monarchia o zmniejszonej władzy monarchy. Wpływ na rządy ma szlachta, duchowieństwo, mieszczaństwo. Rozwinęła się w wielu krajach średniowiecznej Europy, w Polsce od końca XIV w.	A	B	C	D
14.3.	Forma ustroju państwa, w którym władca ma głównie funkcje reprezentacyjne, a władzę w państwie ma parlament i rząd. Zaczęła rozwijać się w drugiej połowie XVII w. w czasie panowania dynastii Stuartów w Anglii.	A	B	C	D

- A.** Monarchia stanowa.
- B.** Monarchia absolutna.
- C.** Monarchia patrymonialna.
- D.** Monarchia parlamentarna.

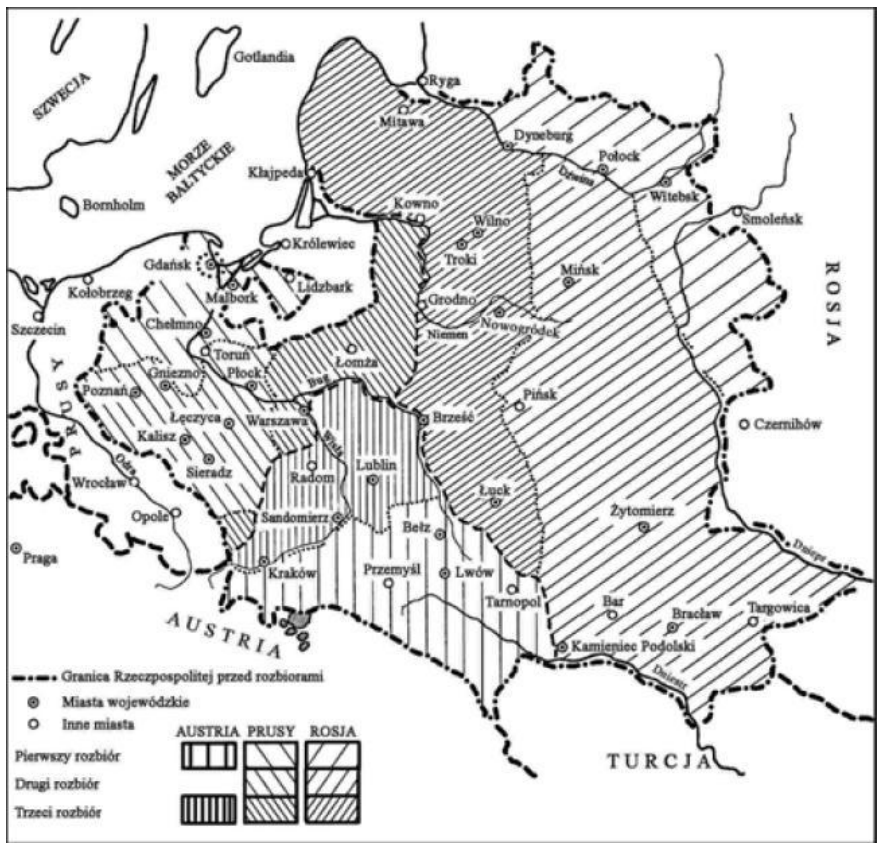
Zadanie 15.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Po III rozbiorze Polski

- A.** utworzono Legiony Polskie.
- B.** zwołano Sejm Czteroletni [Wielki].
- C.** była elekcja Stanisława Poniatowskiego.
- D.** była konfederacja targowicka.

Mapy do zadań 16. i 17.

historia.pgi.pl

historia.opracowania.pl

Zadanie 16.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

W latach 1807-1809 [przed powiększeniem Księstwa Warszawskiego] do Księstwa Warszawskiego należały między innymi miasta:

- A. Kraków, Kalisz, Warszawa, Płock.
- B. Białystok, Łomża, Płock, Poznań.
- C. Poznań, Bydgoszcz, Kalisz, Łomża.
- D. Siedlce, Warszawa, Bydgoszcz, Kraków.

Zadanie 17.

Zdecyduj na podstawie mapy, które zdanie jest falszywe. Zaznacz F przy zdaniu fałszywym.

17.1.	Księstwo Warszawskie utworzono w 1807 r. z ziem zaboru pruskiego.	F
17.2.	W 1809 r. powiększono ziemie Księstwa Warszawskiego o część ziem zaboru austriackiego i rosyjskiego.	F
17.3.	Rosja w 1809 r. dostała część ziem polskich zaboru austriackiego.	F

Tekst do zadania 18.

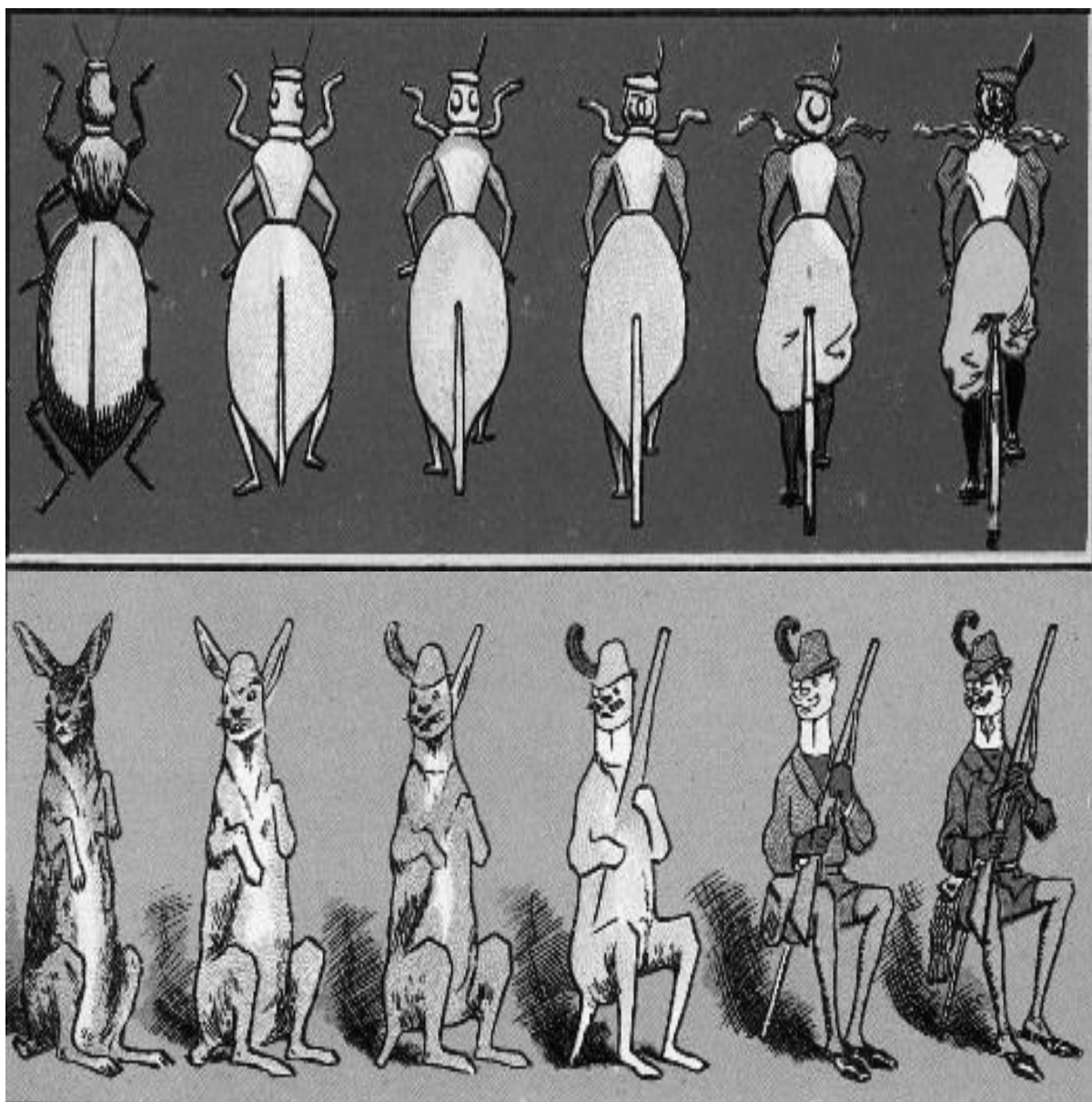
Decyzja o brance nie zniszczyła organizacji Czerwonych. Branka przyspieszyła tylko wybuch powstania. W czasie powstania było około 1200 małych bitew. Ostatnim dowódcą powstania był Romuald Traugutt.

Zadanie 18.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Informacje w tekście mówią

- A. o powstaniu kościuszkowskim.
- B. o powstaniu listopadowym.
- C. o powstaniu styczniowym.
- D. o wojnach napoleońskich.

Ilustracje do zadania 19.

Źródło: [w:] P. Banaś, *Orbis Pictus. Świat dawnej karty pocztowej*, Wrocław 2005.

Zadanie 19.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Tematem satyry na pierwszej i drugiej kartce pocztowej z 1900 r. jest

- A. myśl socjalistyczna.
- B. teoria ewolucji Darwina.
- C. emancypacja kobiet.
- D. wyścig zbrojeń.

Zadanie 20.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Bezpośrednią przyczyną wybuchu pierwszej wojny światowej było

- A. podpisanie przez Niemcy, Austro-Węgry i Włochy sojuszu, nazwanego Trójprzymierzem.
- B. zdobycie władzy przez bolszewików po rewolucji październikowej w Rosji.
- C. podpisanie traktatu na międzynarodowej konferencji w Wersalu.
- D. zabójstwo w Sarajewie następcy tronu Austro-Węgier Franciszka Ferdynanda.

Zadanie 21.**Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Przedstawicielem Polonii jest

- A. Maria Kowalska, mieszkająca w Szczecinie, urodzona w Płocku.
- B. Krzysztof Kwiatkowski, z Krakowa, który jest na wakacjach w Egipcie.
- C. Mary Smith, uczennica z Poznania, urodzona w Londynie.
- D. Tomasz Nowak, mieszkający w Berlinie, którego rodzice urodzili się w Kielcach.

Tabela do zadania 22.

Wyniki badań sondażowych w Wielkiej Brytanii – odpowiedzi na pytanie: *Na polityków której partii będziesz głosował?*

Nazwa partii	Poparcie ¹ wyborców w grudniu 2005	Poparcie ¹ wyborców w styczniu 2011
Konserwatyści	40%	33%
Partia Pracy	31%	43%
Liberalni Demokraci	21%	13%
Zieloni	3%	3%

Na podstawie: www.ipsos.co.uk

¹ poparcie – ile osób [%] głosowało

Zadanie 22.

Zdecyduj na podstawie tabeli, czy zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub zaznacz F jeśli zdanie jest fałszywe.

Od grudnia 2005 r. do stycznia 2011 r. poparcie ¹ wyborców dla Konserwatystów i Liberalnych Demokratów zmniejszyło się.	P	F
Od grudnia 2005 r. do stycznia 2011 r. poparcie ¹ dla Partii Pracy i poparcie ¹ dla Liberalnych Demokratów zwiększyło się.	P	F

Zadanie 23.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Sejm i Senat zebrane na wspólnych obradach, to

- A. Trybunał Stanu.
- B. Zgromadzenie Narodowe.
- C. Rada Najwyższa.
- D. Komisja Konstytucyjna.

Zadanie 24.

Zaznacz odpowiedź, która ma być wpisana w miejscu oznaczonym numerem 1. listu motywacyjnego.

List motywacyjny

1. ____	
Treść	
Podpis	

- A. miejscowość i data
- B. nazwa załącznika
- C. dane [imię, nazwisko, adres] osoby piszącej list motywacyjny
- D. informacje o odbiorcy listu motywacyjnego

[illegible]